

Levi van Veluw in het Singer Museum tijdens de voorbereiding van zijn nieuwe tentoonstelling. Beeld Patrick Post

Interview Beeldende Kunst

De geordende chaos in het hoofd van Levi van Veluw

In zijn jeugd ging Levi van Veluw nooit naar een museum, nu heeft hij een overzichtstentoonstelling in Singer Laren. Hij

in hedendaagse kunst

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Harmen van Dijk 22 maart 2024, 12:00

In het atelier van Levi van Veluw (1985) staan een paar manshoge kratten naast elkaar. De kunstenaar tilt het afdekplastic op en laat de inhoud zien. Ze zijn gevuld met honderden identieke koppen van rode klei, allemaal het evenbeeld van de kunstenaar zelf. Hij vindt

het zelf ook een gek gezicht. “Het is een soort grootheidswaan, de obsessieve kunstenaar die zichzelf oneindig reproduceert.”

Advertentie

Het Zuidelijk
Toneel en
Rashif El Kaoui
en Ahmet Polat

Nu te zien: Meer dan duizend woorden

Een muzikale & beeldende voorstelling over het leven van topfotograaf Ahmet Polat. Exclusief te zien bij jou in de buurt

Advertentie van:
Het Zuidelijk Toneel

[Koop je tickets](#)

De koppen maken deel uit van de installatie *In the Depth of Memory*, waarin ze allemaal op planken staan in een mysterieus verlichte, ronde ruimte. Boven en onder zijn spiegels geplaatst, zodat er een oneindig aantal hoofden in een tunnelschacht lijkt te staan. Op de bijbehorende video boetseert de kunstenaar als een bezetene steeds weer een nieuwe kop uit een grote homp klei. “Het is ook relativerend. Wat is het nut om al die beelden naar buiten te brengen? Waar dient perfectionisme toe in het kunstenaarschap, waar eindigt het in obsessie of narcisme? Wat is eigenlijk de waarde?”

Van Veluw presenteerde het werk vorig jaar in de Amsterdamse galerie Ron Mandos. Voor zijn solotentoonstelling in Singer Laren moest de installatie een stuk groter worden om de zaal goed te vullen, dus ging hij weer aan het werk. Nog meer koppen – het waren er 150 en het zijn er 1500 geworden.

Kunst over kunst

Zijn kunst gaat over wat zich in zijn hoofd afspeelt. “Nee maatschappelijk geëngageerd ben ik helemaal niet”, zegt hij. “Het is kunst over kunst. Over de vragen die ik heb. Heel introvert, dat zeker.” En lachend: “Het is een soort dictatuur.”

Dat hoofd van Van Veluw is een geordend hoofd. Dat komt nu goed van pas. Als het interview plaatsvindt heeft hij nog twee weken voor de opening van de tentoonstelling in het museum in Laren en er moet nog veel gebeuren. In het atelier, op een terrein in Zaandam waar ooit een munitiefabriek stond, wordt nog druk gewerkt door drie assistenten die aan het zagen, schuren en kleien zijn. Van Veluw laat in Laren veel bestaand, maar ook nieuw werk zien. Ze liggen op schema. Het atelier staat overvol met materialen en kunstwerken die naar het museum moeten, alles ordelijk opgesteld.

“Ik ben wel gestructureerd en planmatig in mijn werk”, zegt Van Veluw even later in het lichte, opgeruimde kantoor boven het atelier waar ook zijn vrouw, ontwerper Noa Verhofstad, zit te werken. “Op school vond ik wiskunde en natuurkunde de makkelijkste vakken. Ik heb een wens om te ordenen vanuit een chaos. Dat zit waarschijnlijk in mijn karakter, maar het is ook aangewakkerd door omstandigheden. In mijn jeugd was er thuis niet zoveel structuur, dat was niet de beste periode. Als kind had ik abstracte nachtmerries van ballen die eerst rolden in patronen en daarna in chaos belandden. Dan was het paniek, angst voor verlies van controle.”

Een van de installaties uit de serie 'The Origin of the Beginning' van Levi van Veluw. Beeld Patrick Post

Advertentie

Door tekeningen te maken met een duidelijke ordening, een vast grid, zocht hij houvast. “Dat was wel symbool van het zoeken naar een veilige omgeving die er op dat moment niet was.” De droom heeft hij verbeeld in de serie *the Origin of the beginning*, waarin de geordende ballen in een chaos veranderen. Het is zorgvuldig gemaakt, ambachtelijk haast. Net als *The Planetary Chapel*, een sierlijk blauw kastje waarin de planeten als gouden bollen draaien in hun vaste banen.

Handwerk

In Van Veluws werk zijn veel geometrische patronen, grids en mechanismen met tandwielen verwerkt, die zorgen voor beweging. Die ontwerp je tegenwoordig moeiteloos op een computer, maar

Van Veluw kiest bewust voor handwerk. Hij is geboren in 1985 en dus opgegroeid in een digitale wereld. Maar zijn keuze komt niet voort uit een soort verzet, zegt hij. “Ik vind het oprecht niet mooi als het uit de computer komt. Ik heb het wel geprobeerd, maar het wordt dan een soort dood object, zonder geschiedenis en verhaal.”

Hij pakt er een studie voor een kunstwerk bij – het zijn dunne banen van klei op een paneel, waarmee hij complexe ‘lijntekeningen’ maakt. “Kijk, je ziet hoe die banen door mijn vingers zijn samengedrukt, ze zijn allemaal net anders. Machinaal kun je dat nooit nadoen. Zo geef je waarde, bezieling aan een materiaal. Het gaat erom dat het moeite kost. Zo laad je zo’n object op.”

Advertentie

Dat je voorwerpen kunt ‘bezielen’ leerde hij in de kerk, waar hij vroeger regelmatig naartoe ging. Zijn opa was dominee. “Ik zag allerlei religieuze vormen om me heen. De architectuur, het hoge gebouw dat je klein maakt, het gevoel van het collectezakje. Als kind ben je natuurlijk kritisch en dan zeg je: ‘Hoezo ziet dat er zo uit, waarom moet die man dat pak aan? Heeft God dat zo bedacht?’ Later ga je nadenken over hoe wij dingen die groots en onzichtbaar zijn uitbeelden in materie. God bijvoorbeeld.”

Aandacht voor kunst en cultuur was er thuis weinig, zegt hij. “Ik ben met mijn ouders nooit naar musea geweest, niet naar het theater. Ik wist niets van cultuur.” Hij lacht. “Er was ook niks in Emmen, waar ik opgroeide.”

‘Je was een uitvreter of een parasiet’

Zijn talent werd wel opgemerkt en zo kwam hij toch terecht op de kunstacademie in Arnhem. “Ik had een heel beperkt beeld van kunst, ik dacht dat ik zou gaan schilderen. Maar er bleek veel meer te zijn.” Van Veluw experimenteerde met sculpturen, fotografie en film. Hij ontdekte ‘de complete vrijheid’. Toen hij klaar was met zijn studie, was de kredietcrisis uitgebroken. Geen goede tijd voor kunstenaars, zegt Van Veluw. “Je had staatssecretaris Halbe Zijlstra, er hing een negatief beeld rond het kunstenaarschap. Je was een uitvreter of een parasiet. Dus dan zei ik maar dat ik fotograaf was, dat klonk positiever.”

Hij ging stage lopen in de studio van de vorig jaar overleden fotograaf Erwin Olaf. “De camera gaf houvast, maar ook het bouwen van sets vond ik boeiend. Ik kreeg er heel veel vrijheid, we hebben altijd contact gehouden.” Zelf zag Van Veluw het niet zo, maar Erwin Olaf vond hem meer een kunstenaar dan een fotograaf. Zo kwam hij in contact met galeriehouder Ron Mandos. “In zijn galerie kreeg ik de ruimte.”

Nu volgt weer een grote stap, zijn eerste overzichtstentoonstelling in een museum. Zijn oeuvre is daar net groot genoeg voor, vindt hij. “Dat was het heel lang nog niet, dan was het misplaatst geweest. Nu kan ik een selectie maken en toch de zalen vullen. Ik hoef niet alles te laten zien.”

Het is niet alleen voor Van Veluw spannend, ook Singer Laren neemt een risico met deze tentoonstelling. Het museum scoort hoge bezoekersaantallen met toegankelijke schilderijen van publiekslievelingen als Jan Sluijters, Kees van Dongen en Charley Toorop. Het was aanvankelijk niet de bedoeling dat Van Veluw een aantal zalen zou vullen. “Ik had de Singerprijs gewonnen en ze wilden wat werk van me laten zien in de galerij. Toen zei ik: ‘Ik ben

vereerd, maar mijn installaties passen daar niet, dan geeft het geen goed beeld.’ Ik wilde ook graag iets nieuws maken, anders lijkt het of ik al dood ben.”

Zo kreeg de kunstenaar de hele Nardinc-vleugel, die in 2022 werd gebouwd voor de kunstcollectie van Els Blokker. Zij moest er ook nog van overtuigd worden dat er voor de verandering hedendaagse kunst in de zalen te zien zou zijn. “Ze is naar de galerie gekomen en was onder de indruk.” Er ontstond een idee om het werk van Van Veluw te combineren met schilderijen uit de collectie. “Ik ben met directeur Jan Rudolph de Lorm naar het depot gedaan. Hij vertelde me van alles over kunsthistorie – daar weet ik echt niets van – en toen heb ik intuïtief schilderijen gekozen.”

Een soort reünie

Vervolgens moest Van Veluw zijn eigen werk gaan verzamelen. Uit museumcollecties, maar ook bij particulieren. “Soms wordt het letterlijk bij mensen van de muur gehaald. Ik heb allemaal oud-werknemers gevraagd, die nu andere dingen doen, of ze een week willen helpen bij het opbouwen van de tentoonstelling in het museum. Het is een soort reünie. Het prettige is dat ze mijn installaties kennen.”

En dan is het afwachten of het publiek komt. Van Veluw realiseert zich dat hij de doorsnee Singerbezoeker zal moeten overtuigen. “Ze zullen niet zeggen: ‘O, dat is mijn favoriete kunstenaar, daar wilde ik altijd al naartoe.’ Het kan een enorme flop worden.”

Hij probeert zijn tentoonstelling zo toegankelijk mogelijk te maken, zegt hij. “Ik ga daar niet compleet introvert iets neerzetten en dan zeggen: zie het maar. Je doet het voor de bezoeker.” Hij hoopt dat mensen willen verdwalen in zijn *Labyrinth of Memories*, een doolhof

waarin je onderweg allerlei kunstwerken tegenkomt. “Tegelijkertijd is er een show van Breitner gepland. Die bezoekers komen onbedoeld ook in mijn omgeving terecht”, zegt hij hoopvol. En ach, het Gooise publiek wil ook wel eens verrast worden.

Levi van Veluw, Labyrinth of memories. Singer Laren, 26 maart t/m 25 augustus 2024

Lees ook:

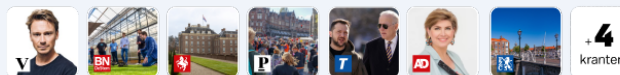
Marina Abramović geeft de politieke correctheid ‘een klap in het gezicht’

In de jaren zeventig kon er veel meer, zegt [Marina Abramovic](#), vooral in Amsterdam. Zoals naaktheid, waarvan veel te zien is in haar tentoonstelling in het Stedelijk Museum. Dat daar nu weerstand tegen is, begrijpt ze niet. ‘Dit is de 21ste eeuw, zijn we gek geworden?’

NIEUW

Word lid van Trouw en krijg online toegang tot de 11 beste kranten

Van regio- tot wereldnieuws, van sport tot cultuur

Al vanaf
3,95
per week

[Bekijk abonnementen](#) →

Advertentie

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

[Over ons](#)

[Contact met Trouw](#)

[Privacystatement](#)

[Abonnementsvoorwaarden](#)

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Cookiebeleid](#)

[Privacy-instellingen](#)

[Auteursrecht](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Bezorgklacht indienen](#)

[Bezorging pauzeren](#)

[Bezorging wijzigen](#)

[\(Bezorg\)adres wijzigen](#)

[Adverteren](#)

[Losse verkoop](#)

Meer Trouw

[Abonneren](#)

Nieuwsbrieven

Digitale krant

Webwinkel

RSS-feeds

Facebook

Twitter

Android apps

iOS apps

Navigeer

Columnisten

Recensies

Archief

Op alle verhalen van Trouw rust uiteraard copyright.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@trouw.nl.

© 2023 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden